

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és a
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratokat visszaadással
vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Utban a béke felé.

Mégis mintha kezdenének kijózanodni . . .

A politikában mindig számolni kell a lehetőségekkel. Ez a szabály irányadó kormánypártra és ellenzékre egyaránt. Nagyon téved az az ellenzék, mely azt képzei, hogy az ő akarata irányadó s téved az a kormány is, mely mindent keresztülvihetőnek tart. Elvégre lehetnek olyan jogos ellenzéki szempontok, melyek erejét mélyebben kell keresni a szónok esélyeinél. Lehet olyan ellenzéki álláspont, mely nem bukhatik el semmiféle többséggel szemben.

Ilyen ellenzéki álláspontot szegezett le Apponyi Albert. Amit mondott, azok gyönyörű nemzeti álmoknak az utolsó foszlányai. De ezekhez a foszlányokhoz ragaszkodni kíván a nemzet. Ugy érezzük, hogy ezek nélkül becsületünkön esik csorba. A nemzeti vívmányokért tíz éven át folytatott küzdelem vereséggel végződött; de nem idegen hatalom a győztes, nincs tehát ok arra, hogy megalázzottaknak érezzük magunkat. A katonai javaslatok ellenben abban a formában, amelyben most vannak, egy vesztett csata után diktált föltételeket tartalmaznak, mert a mai törvényes álláspontot gyöngítik. Jogos az a követelés, hogy a katonai javaslatok legalább mindazokban a pontokban módosítsanak, amelyekben a mai jogállapoton rontanának, sőt legalább a címer- és zászlókérdésben egy lépést is kell előre tenni. Apponyinak ezt a követelését a nemzeti érzület támogatja s amit Apponyi követel, a kiegyezési törvényre támaszkodva, azt minden magyar kormánypártnak a legnagyobb készséggel kell a megoldáshoz segítenie.

Egy lépés előre: ez is haladás. Megtanultuk, hogy gyorsvonati sebességgel úgy sem mehetünk előre. Haladjunk úgy, a hogy tudunk, csak előbbre jussunk.

A miniszterelnök maga vette kezébe a tárgyalásokat, hogy kellő komoly színiük legyen. Ezt a hivatalos és félhivatalos jelentések igyekeznek kevésbé kedvező világitásba beallítani. Dehogy is tárgyal a miniszterelnök! mondják itt is, ott is; csak informálódik. Szóval a miniszterelnök kérdez, Apponyi és Kossuth pedig felelnek, de tárgyalás — az nincs! Hat a kinek jól esik az ilyen fakargatás,

az gyönyörködjék benne. Legyen igaz a hivatalos közlésnek: nincs tárgyalás, csak informálódás, nincs alkudozás, a kormány önként teszi a javításokat a katonai javaslatokon. Annal jobban örülünk neki. De az tény, hogy a miniszterelnök igen lelkiismeretesen informálódik, még a Ház is elnapolja az üléseit, hogy az informálás zavartalanabul mehesen. A végén aztán kiderül, hogy hiszen Apponyi éppen azt mondta, a mit a kormány is akart, csak egy kis informálódás kellett még hozzá.

Nem is ez a lényeges, hanem a béke. Így vagy úgy, adjuk már vissza a magyar közéletnek a nyugalmat és a parlamentet a munkának.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 1.

Enök: Návay Lajos.

Jeleni, hogy József főherceg ő fenségsudvarmestere úján köszönétét fejezte ki a Háznak betegség-folyamán tanúsított jókívánatáért. Bemutatja azokat az indítványokat és interpellációkat, amelyre választ még nem kaptak. Ezután rátért a Ház a napirendre és harmad-zari olvasásban is megszavazta a már tegnap elfogadott javaslatokat, majd rátért a Ház az Adria tengerhajózási társasággal kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslat tárgyalására.

Dobiecsky Sándor előadó röviden ajánlja a javaslat elfogadását, amelyet a Ház általános-ságban, majd részletiben is megszavaz.

Ezután a beérkezett kérvények negyedik sorjegyének tartalmazó 57 db kérvény és feliratos tárgya a Ház, amelyeket

Rakovszky Iván előadó ismertetett, amelyet a Ház tudomásul vett.]

A kérvények ötödik sorjegyének 549 db kérvényt és feliratot tartalmazó részét **Rakovszky Iván** előadó és **Bathány Tiadar** gróf felszólalása után a Ház részben pártolólággal tárgyalta az illető részort miniszterek elé.

Rakovszky Iván előadó javaslata után a Ház rátért az állami alkalmazottaknak korszvári kongresszusán kelt kérelmére.

Bathány Tiadar javasolja, hogy az állami alkalmazottak választói jogaitkos legyen. Sürgeti a szolgálati pragmatika megvalósítását. A díjnoki fizetésrendezést szintén sür. ösnek tartja.

A Ház a kérvényt kiadta a pénzügyminiszternek.

A nyugdíjas tanítók kérelmének **Huszár Károly** szólalt fel, mely után a kérelmet pártolólággal adta ki a Ház a pénzügyminiszternek.

A katolikus autonómiát sürgető vármegyei feliratokat **Huszár Károly** felszólalása után pártolólággal adták ki a miniszternek.

Ötvenegy vármegye feliratát a tűzkár ellen biztosító társulatok megadóztatása tárgyában szintén kiadta a Ház a miniszternek.

Az ülés 2 órakor véget ért.

Gróf Széchényi Miklós tiz éves püspöki jubileuma.

Az egyházi törvények értelmében a püspök felszentelésének évforduló napja az egyházmegyének ünnepe, melyet hálaadó isteni tisztelettel ülnek meg. **Szent-László** egyházmegyéje főpásztorának **Széchényi Miklós** grófnak az egyházmegyei naptár (dretorium) feljegyzése szerint február 2-án — **Geortyaszentelő Boldogasszony** ünnepén — lévén püspökké szentelésének évforduló napja, tegnap a váradi káptalan és a papság ez alkalomból tisztelegni ment főpásztorához és az udvözlő szónok szavaiból értesült a papság arról, hogy főpásztorának jubileuma van: ma töltötte be püspökségének első evtizedét.

A püspök csendben óhajtotta megülni ez évfordulót, de papságának hódoló tisztelgése és lelkes ovációja elől nem térhetett ki.

A tisztelgésben résztvettek a káptalan összes tagjai az új tiszteletbeli tagokkal együtt, a központi papság és a vidékiek közül **dr. Lindenberger János** gyulai esperes-plébános.

A káptalan és az egyházmegye papságának nevében a főpásztort **dr. Belopotoczky Kálmán** v. b. t. tanácsos, felsz. püspök, káptalani nagyprepost üdvözölte, ki tíz évvel ezelőtt egyike volt azon püspököknek, kiknek kezéből az apostoli küldetés teljességét vette **Széchényi Miklós** gróf. Az illusztris szónok kedves remisztonciával kezdte beszédét. Tíz évvel ezelőtt a bécsi Pázmány-intézet kápolnájában a magyar arisztokráciának egyik kiváló fiatal tagját lelke-melő szép ünnepek között püspökké szentelték. Ez a fiatal püspök **Széchényi Miklós** gróf volt. Excellenciád a püspöki méltóságot nem olyannak tekintette, mint a hozzá tú. ödö egyházi és közjogi méltóság és bene-

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyvárad
temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz.
a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu
partfogását és támogatását új otthonában is
keri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos**

ticium miatt irigyel a világ, hanem úgy tekintette, mint Szent Pál értelmezi azt, mint a hívek megszentelésének gyökerét, forrását. Régi és új egyházmegyéjét Jézus szent szívének ajánlotta s apostoli bürgósággal és áldozattal minden lehető elkövetett papjainak kormányzására, híveinek irányítására s a társadalmi bajok orvoslására. Szent László egyházmegyéjének káptalana és papsága a nála hagyományos hódolattal, bizalommal, tisztelettel és szeretettel veszi körül a jubiláns főpástort s lelke mélyéből köszönti és őszintén kívánja: Ad multos amos!

A felhangzó lelkes éljenzés után *Széchenyi* Miklós gróf rendkívül kedves közvetlenséggel, melegséggel és szeretettel válaszolt.

Első sorban különös örömet fejezte ki, hogy püspöksége első decenniumának határánál éppen az köszönti őt, ki egyik konsekrátor püspöke volt. Annál kedvesebb és annál becsesebb előtte ez a megható üdvözlés. Majd az egész tisztelgő küldöttséghez fordulva változta az irányelveket, melyek őt főpásztori működésében e tíz év alatt vezették s amelyekből nem tántorodott el akkor sem, ha nem látott mindjárt eredményt, vagy ha akadályok gördültek utjába. Felemelt fővel viselte a keresztet is, mely méltóságával járt. Orvend rajta, hogy az egyházmegye papsága, melyet a rövid idő alatt oly kiválóan tanult ismerni, megérti őt és követi intencióit. Reményli, hogy a jövőben sem lesz közöttük félreértés és szeretettel megérve egymást vállvetve fognak közreműködni a lelkek üdvére s az egyházmegye felvirágoztatására.

A papságra mély hatást gyakorolt a püspök beszéde, mely után a püspök néhány szót váltott a megjelentekkel s véget ért a tisztelés.

A jubiláns évforduló alkalmából a püspök számos üdvözlő sürgönyt kapott különösen volt székhelyéről Győről.

Nagyvárad közigazgatása január hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését.

Hlatky Endre főispán elnökölt; jelevoztak: Rimler Károly polgármester, dr. Várady Zsigmond, Bordé Ferenc főjegyző, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, Baróthi Pál kir. ügyész, Sulyok István, dr. Mayer László v. főorvos, dr. Mihály Lajos, dr. Moskovits József, Brey Imre kir. pénzügyigazgató-helyettes, Rimanóczy Kálmán, May Sándor kir. főmérnök, dr. Thury László v. főügyész, dr. Istvánffy István árvaszéki elnök, Kellaer György kir. főállatorvos, dr. Adorján Emi, Miskolczy Barna, kir. közjegyző, Hering Sándor aljegyző.

A megnyitás után a polgármester havi jelentését olvasták fel, amelyből a következőket adjuk:

A közegészségügy január hóban, decemberhez viszonyítva, kedvezőtlenebb, amennyiben a fertőző betegségek közül a kanyaró és a vörheny esetek szaporodtak.

A fertőző betegségek közül a kanyaró 18 esetben 2 halálalással; a ronszó toroklob 12 esetben, 5 halálalással; vörheny 30 esetben, 2 halálalással. A vörheny szaporodást behurcozás okozta, amennyiben főképen a karácsonyi szünetidőre visszajött gyermekek betegedtek meg és terjesztették a fertőzést tovább. A kellő óvintézkedések megtörténtek a betegség terjedésének megállítására.

A járványkórházban 27 beteg ápolatott, ebből meghalt 3. A gyermekkórházban 75 fekvő és 162 járó beteg gyógykezelést.

Januárban született 79 fiú, 63 leány, összesen 142 gyermek. Elhalt 66 fiú és 70 nő, összesen 136 egyén. Öt éven alóli gyermek 47 halt el. Elhaltak városrészek szerint: Újvárosban 29, Olaszban 31, Váralja-Valencén 23, a kórházban 53.

Szegény beteg 376 gyógykezelést az orsz. betegápolási alap terhére.

A *közbiztonsági* állapot normális volt. Lopás 102, sikkasztás 8, jogtalan elsajátítás 6, csalás 9, vagyon rongálás 6, hamis pénz forgalomba hozatala 6, sulyos testi sértés 25, gondatlan tűzveszély okozás 6, gyermekölés kísér-

let 1, magánlaksértés 5, hatóság elleni erőszak 2 esetben volt bejelentve.

Letartóztatva volt 38 egyén. Kihágási feljelentés 251 tétetett. Külföldre szóló utlevél 17 adatott ki, ezek közül 3 Amerikába.

Január hónapban 30332 kor. 47 fillérrel több kincstári adó folyt be, mint az 1911. év megfelelő időszakában.

Kiadatott 36 iparigazolvány, megszűnt 40 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

Albizottságok megalakítása.

Ezután a közigazgatási bizottság albizottságait alakították meg a következőkben:

A fegyelmi választmányba választottak: Dr. Hoványi Géza, Rádl Odön rendes, Miskolczy Barna póttag; kinevezettek a főispán által: Papp Miklós, Varró Domokos rendes, Vasady Lajos póttag.

Az erdőrendészeti szakbizottságba. Tagok: Dr. Hoványi Géza, Miskolczy Barna és Rádl Odön; szakértő kültag Kolossy Béla kir. erdőfelügyelő.

Erdei kihágási II. od. foku bíróság és a mezőgazdasági munkástörvény alapján határozó II. od. foku bíróság tagjai: rendes tagok dr. Hoványi Géza, Rádl Odön, Mihály Lajos, dr. Várady Zsigmond; póttagok: dr. Berkovits Ferenc, dr. Adorján Emil, Sulyok István, dr. Moskovits József.

Gyámügyi felelősségi küldöttség. Rendes tagok: választottak: Sulyok István, dr. Mihály Lajos rendes, dr. Berkovits Ferenc póttag; kinevezettek: Miskolczy Barna, Rádl Odön rendes, dr. Hoványi Géza póttag.

Felsőfokú küldöttség: Papp Miklós, Rádl Odön, Sulyok István, dr. Thury László tagok.

Börtönvizsgáló bizottság tagjai: kinevezettek dr. Berkovits Ferenc, Rádl Odön, Sulyok István és dr. Adorján Emil; hivatalból tag dr. Mayer László v. főorvos.

Börtönfelügyelő bizottság kinevezett tagjai: Rádl Odön.

A tanítók nyugdíjazását megállapító orsz. tanítói nyugdíjbizottság: választottak Sulyok István, Bordé Ferenc, hivatalból tag: Vasady Lajos kir. tanfelügyelő.

Ezután néhány apróbb adóügyet, kórházi ápolási díj ellen beadott felebbezést intéztek el s az ülés véget ért.

„TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

A bűn virága.

(Dráma 3 felvonásban. Írta: *Véssey* Kálmán. Előadták a Szigligeti Színházban 1912. február 1-én.)

Fiatall, kezdő írónak első drámáját mutatta be tegnap a Szigligeti Színház és a darab komoly sikert aratott. Nem az u. n. helyi szerzőnek kijáró udvariasságnak volt a jele a tapsvihar, mert ez most őszinte elismerést és egyuttal buzdítást is jelentett a további munkára. *Véssey* Kálmán még nagyon fiatal ember, a kezdet kezdetén áll és ha azt mondjuk az első darabjáról, hogy ez nem tiszavirág életű diletáns munka, hanem kiérzik belőle a komoly tehetség, már is büszke lehet az eredményre. Természetes dolog, hogy nem tökéletes munka, ilyen nem is várt és várható senki, de a közönség, amely bizony nem sokott a legjobb előítélettel viseltetni a helyi darabok iránt és talán jóindulatu áldozatnak tekintti azt, hogy megnézi, többet, sokkal többet kapott, mint amennyit várt és ismételtjük, a premiér szép, komoly siker jegyében folyt le.

A modern élet levegőjéből vette a tárgyát. A drámában egy uri leányról van szó, aki egy szerencsétlen pillanatában elbukik és ez a bukás viszi őt le az örvényen, nem marad a lelkeben nemes, szent tiszta érzélem, csak egy: a

fiának, a gyermekének, a bűn virágának a szeretete, aki másokat boldogít s akit az ő nagy szeretete hiába akarna magáénak mondani, magáénak tartani. Szereti a gyermekét, egy anya önfeláldozó szerelmével, de a gyermek nem lehet az övé soha, mert bűnből született, mert az anyát elsodorta a bűn áradása.

A gyermekéért küzdő, a gyermekét szerető anyát, akit az ár lesodort az élet tiszta utjáról, eléri szomorú, tragikus végzete: öngyilkos lesz.

Az eszme feltétlenül alkalmas, drámai kidolgozásra, a ma életéből van merítve, amelyben a bűnnek sok sötét, szomorú tragédiája játszódik le. A kidolgozáson azonban érzik az író fiatalsága. Sok jelenete, igazán ügyesen van felépítve, így különösen ki kell emelnünk az utolsó jelenetét, amikor az édes anya megmenti a fiát egy botlás végzetes következményeitől és föláldozza magát, öngyilkos lesz. Viszont másutt a túlságig élesít egy-egy jelenetet. A cselekmény általában gyorsan perdül, csak egy két helyt akasztják meg hosszúra nyújtott, nagy oda nem illő párbeszédre és a második felvonás mulatósi jelenetét szintén túlságosan elnyújtottnak találjuk, az a sok dal mindenestre szép, de itt a drámában megakasztja a cselekmény menetét. A jellemzése hü, egyedül ifj. Sárossy huszártisztet találjuk nagyon naivnak, mikor egy kokott koristalány iránt olyan ideális őszinte szerelemmel viseltetik és

tőle szintén ilyen szerelmet vár s ennek természetes következménye a 10,000 koronás kiábrándulás . . .

Szóval sok helyt kiérzik a darabból, hogy fiatal kezdő írónak a munkája, de látszik rajta az erős tehetség is és mi bizunk *Véssey* Kálmán fejlődésében, éppen azért nem igyekeztünk elhallgatni a hibákat sem.

A szereplők nagy szeretettel igyekeztek diadalra vinni a darabot és ez sikerült is nekik. Különösen *kitűnt* E. Kovács Mariska, aki nagy drámai erővel, erős vonásokkal juttatta kifejezésre az elcsábított leány kétségbeesését és azután az anyának a gyermekéért való szenvedő szeretetét, önfeláldozását. Kiemeljük még *Etsy* Emiliát, *Tóth* Eleket, *Góson* Gyulát. Kisebb szerepekben *Szentgyörgyi* Mártát, *Sik* Rezsőt.

Mig itt Nagyváradon ilyen sikerrel zajlott le egy fiatal ember első drámájának premiérje, azalatt a szerző távol a színháztól könyves szemekkel áll édes anyja szomorú ravatala mellett. Igazán a sors tragédiája. Lázás és lelkes izgalommal készült darabjának a bemutatójára, de hiába hívták a lámpák elé ezen az estén, nem a fény, az öröm sugárzik a lelkébe, — halovány gyertyafény világítja meg az édes anyját sirató fiú sápadt arcát.

M. L.

A Solymosi-féle képzőművészeti staggione kiállítása.

Alig záródott le a Bánághi-féle képtárlat, már is egy sokkal gazdagabb és változatosabb s ami fő, sokkal értékesebb képgyűjtemény várja találgatóra Nagyvárad művészetkedvelő közönségét a megyeház nagytermében. Tele van zsufolva ez a helyiség képekkel, melyeknek nagy része elég rossz világításba van helyezve. Egyre sürgősebb és kívánatosabbá válik a kulturpalota építése, melynek kellő világítázu termei lehetővé teyék a festmények megfelelő elhelyezését. Emlékszünk még rá, mikor a bécsi császári képgyűjtemény az új Knasthistorisches Muzeumba költözött át, minő meglepetéssel konstatalta minden látogató, hogy az egykor a Belvedere-ben rosszul elhelyezett képgyűjtemény hatása hogy hatványozódott.

A Solymosi-tárlat nagyobbára modern mestereink képeit tartalmazza. Csók István 13 képpel szerepel; csupa sokác-leányok, részben szépművészetet utánzó vagy affekáló primitív-séggel, kiáltó szénfoltokkal.* Neogrady Antal 27 képet, többnyire akvarelleket állított ki, nagyobbára erdei idilleket. Bosznay István 11 tájképe örvendeztetti meg mindazokat, akik a lehető legszelesebb ecsetvonásokonk, a legnyersebb színfoltokonk, a legösszetogalóbb modornak, a legköznapibb Natur-ausschnitt-eknek kedvelői. Mi, fájdalom, nem tartozunk ezek közt. Szepessy Kuzska Jenő 41 tájképet hozott, nagyrészen tátrai tájakat. Ő is sokat vett fel az impresszionisták modorából, de a paysage intime festőibiz is járt iskolába s így képeiben több a bensőség és hangulat. Némely képe a francia tájak poétájára, Corot-ra emlékeztet. Kézdi-Kovács László 11 képpel szerepel, Boekon Ritta két pompás napsütésű kerti tájjal. Pompás, velős, mély színezésű Ujváry Ignác hegyi tája; hát még ha jól lenne elhelyezve. Oszatlan tetszést fog kelteni, mint mindig Pataky László négy szép kuruc-képe. Pompásan vannak a mesterien festett havas tájba beállítva ezek a kuruc lovasok.

Juszkó Béla a hortobágyi csikósok, ménések bravuros festője. Nem hisszük ugyan, hogy a magyar alföld ilyen teljes, mély és ragyogó színekben pompázzék, de ez nem kisebbii gyönyörűségünket, melyet e bámulatosan plasztikus, levegős, s minden széles ecsetvonásaik mellett is korrekt rajzu képek keltenek. Minden szám stilizálásuk és idálialásuk mellett is, bizonyos távolságból bámulatosan valószerűek ezek a vásznak. Különösen a víz ábrázolása, a rezgő, hullámzó vízfelületé megkapó. Peszty Ar. ádné, Jókai Róza aktokkal szerepel, elhunyt nagy mesterünk Lotz Károly egy tenyérnyi vázlattal, Telepy Károly olasz genreképpel. A legújabbak közül Tibor Ernő egy egész falat toglalt le, Pálya Károly két kis képet adott.

* A magunk részéről a régi Csók Istvánt, Balthory Erzsébet festőjét sokkal inkább tudtuk élvezni, mint ezeket az »eresz alatti« festészetre emlékeztető dekoratív sokác leányok, menyecskék fáradhatatlan, unalomig fáradhatatlan művészetét.

Utoljára hagyunk két művészt, kiknek itt szereplő képeiről, azt hisszük, az egész közönségnek csak egy lehet a véleménye: a legteljesebb elismerés, egy a hatásuk: a legőszintébb gyönyörűség. Az egyik Heyer Arthur. Több izig-vérig modern, de egyttal minden idétlen tulzástól, egyoldaluságtól, vesszőparipán nyargalástól ment tájképet állított ki. Milyen pompás hullámok azok, melyek fölött sirályok lengenek egyik tengeri képén! Két picit idillje (Őzök az erdőben, Erdei séta.) a »Kleinmalerei« valóságos remeke. Szépek állatképei is, főleg a »vadmacskát fogó bulldog«, de ebben már felülhaladja őt a másik festő, kinek pedig remek képeit csak úgy kívánatra mutatják elő. Schebeck Ferdinánd. Azelőtt Sebők volt és Magyarországon lakott. »Tigrispár a bozótban« egyike a legszebb, lehangulatosabb, színezés dolgában legbravurosabb képeknek, melyet valaha láttunk, pedig bejártuk Európa legnagyobb városainak képtárait Rómától Londonig, Berlinton Párisig. Ahogy ez a két óriási sárgaveres macska a »jungle« sárgás bozótjába el van helyezve, meg van világítva, a sárgaszín ezer árnyalatával színekben meg van komponálva, azt leírni, jellemezni, hiába való törekvés, azt látni vagy inkább nézni kell, de sokáig. Pompásak oroszánkölkei is állatpsychologia és jellemzés dolgában. Kárunk és szégyenünk, hogy ez a fiatal művész itthon nem tudott boldogulni.

Egyébiránt száz szónak is csak egy a vége: menj és láss!

Mémethy Gyula dr.

Héderváry Kossuthnál. Héderváry miniszterelnök ma felkereste Kossuth Ferencet, aki szalonjában fogadta. A miniszterelnök öt negyedóráig volt Kossuthnál. Távozása után Héderváry a következőket mondta az újságíróknak:

— Mindenkor tiszteltem az urak törekvését, azonban most egyáltalán nem nyilatkozhatom. Kossuth Ferencel nagyon kellemesen társalogtunk és mondhatom a betegség meg se látszik rajta.

Kossuth Ferencet keresték fel ezután az újságírók, azonban Kossuth csak azt mondta, hogy a tárgyalásokat tovább fogják folytatni.

Héderváry ezután Apponyi Alberttel tárgyalt s holnap Justhhal fog tanácskozást folytatni.

**Legujabb báli cipők
valódi orosz és amerikai
kalucsnik
legolcsóbban
REICHARD-áruháza
cégnél Rákóczi-ut kaphatók.
Telefon szám 207.**

UJDONSÁGOK.

Tiszteletbeli kanonokok beiktatása

Ünnepélyes szertartásnak volt színhelye tegnap a váradi székesegyház. Dr. *Vucskics Gyula* nagyváradi újvárosi esperes plébánost, dr. *Dunay Alajos* békésszentandrászi plébánost, *Lopuszny Gyula* püspöki irodaigazgatót, *Szirmay Arpád* szarvasi esperes plébánost és *Mayer Antal* Szent-József-intézeti alkormányzót iktatta a káptalan tiszteletbeli kanonokjainak sorába *Fetser Antal* felsz. püspök, püspöki helynök.

A kilenc órai szentmise után harangok zugása jelezte a szertartás kezdetét. Az ujonnan kinevezett tiszteletbeli kanonokok letették az előirt esküt, majd »Veni Sancte« következett. Az imádság bevégeztével, a beiktató *Fetser Antal* szép beszédben emlékezett meg mindenekelőtt azokról, akiknek helyébe a királyi kegy az új kanonokokat emelte. Két hely örvendetes módon üresedett meg: *Gabriely Lajost* és *Kny Antalt* királyunk valóságos kanonokokká nevezte ki, *Széchényi Lajost*, *Lindenmayer Károlyt* és *Fejér Nándort* a királyok királya szölitotta el.

Majd sorban áttért az új tb. kanonokok érdemeinek méltatására, kiemelve, hogy bár különböző, de egyaránt fontos munkakörökben egyforma lankadatlan buzgósággal szolgálták és szolgálják Szent László egyházmegyéjét és tolmácsolva a káptalan örömét is, mely őket testvéri szeretettel fogadja körébe.

Ezután *Brém Lőrinc* pápai tb. káplán, püspöki titkár felolvasta az öt királyi adománylevelet és a beiktatást elrendelő püspöki iratokat. Minden egyes adománylevél felolvasása után *Fetser Antal* beiktatta a kinevezetteket, felruházva őket a tb. kanonokok összes jogaival.

A beiktatást összes társai nevében dr. *Vucskics Gyula* köszönte meg.

Az ünnepély a »Te Deum« hangjaival ért véget.

A beiktatás alkalmából gróf *Széchényi Miklós* püspök ebédet adott, melyen részt vettek a javadalmas és tiszteletbeli kanonokok, a gyulai plébános és az udvari papság.

* **Gyertyaszentelő Boldogasszony.** A kath. egyház annak az emlékét őríti ma, mikor a gyermek Jézust, születése után 40 napra Mária felvitte a jeruzsálemi templomba, hogy ott Mózes törvénye szerint az Urnak bemutassa. Az öreg Simeon felismerte a kisdobben a Megváltót, karjaira vette és hálát adott az Istennek, hogy láthatták szemei a világ világosságát. Az egyház e napon gyertyát szentel. A templomokból körmenetben vonulnak ki a hívek s utána ünnepélyes istentiszteleteket tartanak. Gróf *Széchényi Miklós* megyés püspök püspökké szentelésének évfordulója lévén, a székesegyházban reggel 9 órakor tartandó ünnepélyes istentiszteleten részt fog venni. A nép a mai nap időjárásából jósol. Azt tartja, hogy Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a medve elhagyja barlangját s ha napos időt talál, visszamegy odujába, mert hat hétig még erős tél lesz. Mig ha e napon boros az ég, — vége a télnek.

* **Athelyezés.** Az igazságügyminiszter *Balás Miksa* csepregi kir. járásbírósi irnokot a Nagyvárad városi kir. járásbíróshoz helyezte át.

**A legszébb
estélyi és bálipipők**

**MOSKOVITS Bemertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687. Telefon 687.**

* **Márkus László állapota.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy *Márkus* László drt a margitai kerület népszerű képviselőjét Budapesten megoperálták. E híradásunk kiigazításul közöljük, hogy a képviselőt a biharmegyei kórházban operálták meg. Az operációt dr *Makasa* Lajos kolozsvári egyetemi tanár és dr *Fráter* Imre igazgató főorvos végezték. A műtét jól sikerült annak dacára, hogy igen nehéz helyről a nyelv alól kellett egy mirigyét eltávolítani. A műtét óta a beteg állapota állandóan javul, úgy hogy már a látogatókat is fogadhatja.

* **Az igazoló választmány ülése.** Nagyváradi város igazoló választmánya tegnap délután tartott ülésében *Rimanóczy* Bélát, a közigazgatási bíróság ítélete alapján az 1912. évi virilisek névjegyzékéből törölte s helyette *Brüder* Jenőt vette fel a virilisek közé.

* **Az alispán a költségvetési vitáról.** A képviselőházban oly élénk vitát provokált vármegyei pótdadó felemelés ügye tegnap élénk beszéd tárgyát képezte a vármegye-házban. *Fráter* Barnabás dr alispán nagy megnyugvással és örömmel szerzett tudomást a javaslat elfogadásáról és minden tekintetben osztotta *Beöthy* miniszter véleményét. Az új felhatalmazás alapján a vármegye valósággal fel fog szabadulni az eddigi szegényes keretek közé illesztett költségvetés alól és jobban hozzájárulhat azokhoz a közügyek előmozdító intézményekhez, melyek más vármegyében egyáltalán nem találunk ellenzésre. A költségvetés az új felhatalmazás alapján lényegesen fog változni.

* **Az aradi vértanúk hamvai.** Aradról jelentik: A vértanúk hamvai kutató bizottság a vársáncban fölöött vértanúk sírhelyéről oly adatok birtokába jutott, hogy remélni lehet, hogy mikor tavasszal újból megkezdik az ásást, két három nap alatt megtalálják *Schweidel* József és *Lázár* Vilmos tábornok sírhelyét. *Desseuffy* Arisztid és *Kiss* Ernő holttestét annakidején már elszállították. A bitólán kivégzett vértanúk megtalálása céljából ásásokat fognak folytatni a vesztőhely obeliszkje alatt is és előbb az obeliszk dombjának első felét, azután a másik felét bontják le. Az ásások vezetésére *Török* Aurél egyetemi tanárt kéri fel.

* **Magyarország oimeres könyvéről** adtunk hirt nem régen, mely széles — az ország legte intélyesebb s legintelligensebb köreiben méltó feltűnést keltett s a legnagyobb érdeklődést is tanusítja iránta. Nap, mint nap érkeznek a szerkesztőkhez megkereső, kérdészköddő levelek az ország, a vármegyék, városok és községekben. Megrendelői közt látjuk eddig gróf *Bánffy* György cs. és kir. udvari főajtónállót, gróf *Eszterházy* Kálmán kolozsvári főispánt, gróf *Bethlen* Balázs dési főispánt, dr *Hortky* Szabolcszolaoki főispánt, báró *Jósika* Sámuel főrendiházi alelnököt, gróf *Almásy* Inrét, báró *Incze* Adámot, gróf *Eszterházy* Gyulát, báró *Bánffy* Ernőt, báró *Jósika* Gábort — egyes vármegyék és városok tisztviselő karát, birtokosokat, tanárokat s a társadalom különböző rendű és rangú tagjait. A vállalat megerősödésének nagy lendületet adott a gróf *Andrássy* Dénes adománya, a ki méltányolva a mű költséges kiállítását, ezer koronával járult a kiadások fedezéséhez.

* **Teherpróba a feketetői Körözhídon.** Feketetői község határában teljesen elkészült a Körözson az új hid. A hid teherpróbáját a miniszter február 6-ra tűzte ki s annak vezetésével *Nagy* Ferenc műszaki tanácsost bízta meg.

* **Szobrot Bethlen Gábornak.** Besztercebánya városi tanácsa tegnap hazafias átiratot intézett Biharvármegyéhez. Az átiratban emlékezteti a tanács Biharvármegyét, hogy 1920-ban lesz 300 éve annak, hogy II. Ferdinánd és Bethlen Gábor Besztercebányát jelölték ki az országgyűlés színhelyéül. Ugyanekkor Bethlennek felajánlották a magyar koronát is, amit azonban nem fogadott el a fejedelem. Besztercebánya a nevezetes évforduló alkalmából szobrot akar felállítani Bethlen Gábornak és a szobor létesítéséhez szükséges összeget a törvényhatóságok hozzájárulásából akarja előteremteni. Az átiratban Biharvármegyét is megfélelelő támogatásra kéri fel a besztercebányai tanács.

* **Az anyakönyvvezetők tiszteletdíja.** A belügyminiszter tegnap értesítette Biharvármegye alispánját, hogy az anyakönyvvezetők és a helyettesek 1912. évi február havi fizetése fejében 1276 koronát utalványozott ki.

* **Villanyvilágítás Tenkén.** Biharvármegye nagyobb községei erős fejlődésnek indultak. Nagyszalonta mindjobban szépül, fejlődik. Belényesben már villamostelepet építettek. Most pedig *Tenkéről* értesülünk, hogy a község előjárósága elhatározta, miszerint 6300 korona költséggel a villamosvilágítás bevezetését vízi keresztül. Az összes költségeket a vásárvám alapjövendelméből fedezik. Hattagú köldöttséget választottak, hogy Belényesben tanulmányozzák a villamos berendezést.

* **Megrázó tragédia.** *Véssey* Kálmán joghallgató drámáját *A bűn virágata* tegnap este adták először a Szigligeti színházban. A kérélnhetlen sors azonban megfosztotta *Vésseyt* attól, hogy jelen lehessen drámája bemutatóján. Hetek óta részt vett a próbákban s tegnapelőtt éppen a próba után sürgőnyt kapott Budapestről édesatyjától, amelyben haldokló édesanyjához hívja. Természetesen azonnal elutazott *Véssey* Kálmán édesanyja beteg ágyához. Még ugyan életben találta a szerető anyát, de nagyon fájdalmas volt a vizontlátás, mert alig érkezett meg *Véssey* Kálmán, édesanyja meghalt. A sorsnak igazán megrondító tragédiája, hogy amikor a közönség tapsa felhangzik a bemutató előadáson, a fiatal író ott zokog az édesanya kihűlt teteme fölött. Az elhunyt urinőben *Véssey* Mihály nagyváradi kir. alerdőfelügyelő is édesanyját vesztette el.

* **Az elmaradt jogászestély.** A tervbe vett és közbejött akadályok miatt elmaradt jogászestély ügyében a következő sorok közöttételére kérték fel lapunkat a jogakadémia dékáni hivatala útján:

Mivel a tervezett irodalmi estély nem tartható meg, mély tisztelettel tudatom, hogy a diszrendezői jegyek árát és egyéb adományokat kívánságukra készséggel visszaszolgáltatom. Ha azonban ez összegeket folyó évi február hó 8 ig tölem nem méltóztatnak visszavenni, mert egyet értenek ama gondolatnal, hogy a tervezett estély csak egyik eszkoze lett volna a Jogászkörögyak létesítésének, de elmaradása mellett is a főcél érintetlenül fennáll és megközelítendő, akkor a kegyesen hozzám juttatott összegek a Jogászkörögyak alapjához fognak csatoltnai és folyó év február 8 a után nyilvánosan köszönettel nyugtáztatni. A befolyt összegekben csak a mulhatlanul szükséges kiadások fognak levonotni. Végül mély tisztelettel kérem a Jogászkörögyak létesítésének nemeszívű pártolóit, hogy folyó év február hó 8-áig netaláni kegyes adományokat egyenesen a dékáni hivatalhoz méltóztatssanak küldeni, melyet a dékáni hivatal fog nyilvánosan nyugtázni. *Váry* S. János. ifj. olv. köri elnök.

* **Vesztett sertés gerázdálkodása.** Réven még a mult hónapban megmárt egy vestszett eb egy sertést. A sertés gazdája nem tulajdonított komolyabb jelentőséget a marásnak, mert a marás olyan gyorsan begyógyult. Tegnap a sertésen a vestszett teljes erővel tört ki. A sertés futkosni kezdett s mikor gazdája az óiba akarta hajtani neki támadt és megmarta. Megmarta gazdáján kívül még annak két gyermekét és két sertést. A megmárt jószágokat lebunkózták, a súlyosan sérült embereket pedig felszállították a Pasteur intézetbe.

* **Adományok a Mensa Academica javára.** A nagyváradi kir. jogakadémia kebelében fennálló *Mensa Academica* javára az 1912. évre gróf *Széchenyi* Miklós, lat. szert. megyés püspök 200 koronát, dr *Radu* Demeter gör. szert. kath. megyés püspök 100 koronát, a lat. szert. *káptalan* 200 koronát, a *Nagyváradi Takarékpénztár* pedig 100 koronát adományozott.

* **Halál a sinek között.** Megírtuk tegnap, hogy *Szilágyi* Márton asztalostanuló a *Rimanóczy* féle műbutorgyár telepén hirtelen meghalt. A megejtett orvosrendőri boncolás megállapította, hogy a halált szívszélhűdés okozta.

* **A nagyszalontai kórház betegforgalma.** A nagyszalontai kórház igazgatósága tegnap terjesztette be mult évi jelentését az alispánhoz. A jelentés szerint a kórházban mindössze 42 ágy van. Kezeltek 381 beteget. A kórházban nincs gyógytár, nincs a fertőző betegek elkülönítésére szolgáló külön helyiség. Ezekon kívül még több kisebb pótlásra váró dologról tett jelentést az igazgatóság. E hiányok pótlása a vármegye új költségvetése keretében fog megtörténni.

* **A szegények fájára.** A Nagyváradi Agrár takarékpénztár 100 koronát küldött a rendőrségre azzal a kéréssel, hogy azon a város szegényeinek fát vegyen. Az adományt ez uton köszöni a rendőrség.

* **Értesítés** Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a megboldogult férjem jó hírnévnek örvendő üzletét továbbra is fenntartani óhajtanám, melyhez a nagyérdemű közönség szives pártfogásait és támogatásait kérve, maradtam kiváló tisztelettel: *Özv. Kádár* Jánosné.

* **Gyorsírói tanfolyam.** A Nagyváradi Feministák Egyesülete felhívja mindama kereskedelmi pályán működő nők figyelmét, akik a gyorsírást elsajátítani óhajtják, hogy gyorsírói tanfolyamát f. hó 4-én vasárnap délelőtt 11 órakor az űr-utcai elemi fiúiskola épületében megnyitja, amikor újabb jelentkezések még elfogadtnak. A tanórák a jelentkezők kívánságának megfelelően fognak megállapitanni. Tandij az egész tanfolyamra 10 korona.

* **Vigadó mozgó színház** Nagyváradi Feketesas-passage. Febr. 2-án és 3-án: Husz anyós, egy vő. (Humoros.) A tripoliszi olasz-török háboru. (Természet után.) A milliomos özvegy. (Humoros.) A lélek titkai. (Társadalmi dráma 3 felvonásban) Esetleges műsorváltozás jogát az igazgatóság fenntartja magának. Központi fűtés. Novomeszky cukrászda. Ruhatár. Helyárak: Páholy ülés 1 korona 20 fillér, 1-ső hely 1 korona, 2 ik hely 60 fillér, 3-ik hely 40 fillér, 4 ik hely 20 fillér. Katona-tisztek, gyermekek és katonák a helyárak felét fizetik. Előadá-ok kezdete ma pénteken d. u. 3 órakor, szombaton 5 órakor.

* **Szép** imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban érkeztek *Benkő* Arthur könyv- és papírkereskedésének. *Pallay* Lexikon teljes 18 kötetben ócsón Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.

x Nincs itt a vadászat!! Megkezdődött a tilalmi időszak, de az igazi vadász most már fokozott buzgalommal irtja a ragadozó vadakat s ha kellő sikert akar elérni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembertől. Továbbá a legalkalmasabb idő a fegyverek teljes rendbehozására most van, míg a szalonkázás meg nem jön, tehát mindenkinek saját érdeke, hogy fegyvere rendben legyen mire újból szüksége lesz rá. A legelőkelőbb fegyvergyárosok fegyverei állandóan nagy választékban készség mellett található LADÁNYI JÓZSEF puskaművesnél, Nagyvárad, Rákóczi-ut, Moskovics palota. M. kir. löporáruda. Telefon 269. — Tanoncz felvétetik.

x 200,000 koronás főnyereményt lehet nyerni a február hó 15-én Bécsben megtartandó 41-ik polgári jótékonycélokra rendezett sorsjáték húzásán. A játékterv tartalmaz 21.146 nyereményt 625,000 K összegben, melyek mind készpénzben fizettetnek ki. Főnyeremények: 200,000 K, 50,000 K, 30,000 stb. koronával. Sorsjegyek á 4 K, míg a készlet tart dohányszékben, váltóüzletekben, adó és postahivatalokban stb. kaphatók.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad város és Biharmegye nagyrédmű közönségét, hogy az **1792-ik évben alapított**

ékszer-, arany- és ezüstmű
üzletemet f. év február havában

teljesen **újjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve

nyitóm meg a Bémer-téren

újjonnan épülő özv. Kolosváry Sándorné házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyrédmű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.

Ideiglenes helyiség Rákóczi-ut 5. Velszlovits-ház, az Orsolya zárda templomával szemben.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes
kézi munkáktól. Bóvli
árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellsmert olcsó
áron szerezhethet be.

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a czéj

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. l. em.

Kieszközöl

**törlesztéses és jel-
zálog kölcsönöket,**

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT
és azokra, mint minden más ingat-
lanra a legmagasabb értékebecsítés
szerint GYORSAN OLCSONT KÖLCSÖNT folyósítat.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-
mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy

az őszi és téli szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy
választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi
céggel felveszem a versenyt, ugyiszintén az előállít-
ásban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

Telefon 11-41

Telefon 11-41

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: délután Leány menyecske, este
Bűn virága.

Szombat: Bűn virága.

Vasárnap: délután Nincs tovább, este
Leányvásár.

A februári műsor.

Tegnap, szerdán délután Nagyvárad város
szinügyi bizottsága rövid ülést tartott.

Dr. Mihelyi Lajos alelnök vezette a tanács-
kozást s jelen voltak: Romler Károly, dr. Pacz
Sándor, Stark Gyula, Miskolczy Barna, dr. Mos-
kovics József, Baróthy Pál, dr. Kenéz Kurländer
Ede, dr. Medvigy Gábor, Harmathy Károly, dr.
Adorján Emil, Scharcz Izidor, Juricskay Barna
jegyző és Erdélyi Miklós szinigazgató.

Elnök betérjlesztette, hogy a szinigazgató
a következő darabokat tűzte ki február hóra
előadásra:

Bűn virága (uj), A csitri (uj), Kis kávéház
(uj) Rábló lovag (uj), Leányvásár, Ariatlan
Zsuzsi, Svihákok (uj betanulással), Troubadour,
Kis gróf, Cigánybáró, továbbá: február 15 re
újusági előadásul Egy szegény ifju törté-
nete.

A műsort elfogadták.

Ezután bemutatott az elnök egy levelet,
amelyet a piholy- és szölyebérlők intéztek a
szinügyi bizottsághoz. Kértek, hogy a szinügyi
bizottság erélyesen hívja fel a szinigazgatót,
hogy Fráterné Károlyi Leonát ne mellőzze a
feléptetéseknél. Most csak nagy ritkán látják a
szinpadon, pedig ünnepszámba megy, mikor ez
a kiváló művész, a színház büszkesége fellép,
pedig az ő mellőzése a színház nivójának alá-
szálását jelenti.

Károlyi L. ona úgy pompás énekével és játé-
kával, mint szolid, diszkrét öltözködésével a
színház közönségének nem csak elismerését ér-
demelte ki, de megtestesülését látja benne az
igazi jeles művésznőnek, akit az előadásoknál
igazi sajnálattal nélkülöz.

Dr. Mihelyi Lajos elnök azon nézetének
ad kifejezést, hogy a szinügyi bizottság a kér-
dést ne tegye diskussió tárgyává, nehogy a fel-
szólalások jobbra, vagy balra kellemetlenül has-
sanak. Legjobb lesz ha a kérvényt közlik a
szinigazgatóval.

Dr. Kenéz Kurländer Ede megjegyzi, hogy
a szinügyi bizottságnak joga van arra, hogy
megmondja, kit óhajt a szinpadon játszani.

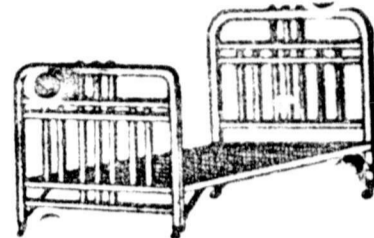
Erdélyi Miklós szinigazgató kijelenti, hogy
a kérvény már tárgytalan, mert Fráterné Ká-
rolyi L. ona máttól ismét rendes tagja a társu-
latnak s így most már sorozatosan fel fog
lépni az előadásokban.

Ezzel az ülés véget ért.

Felhívás a bérlőkhöz. A bérlési
idény első része lejárván, a színház igazgató-
sága felkéri a t. bérlőket, hogy a bérlési
összeg második részét sürgősen befizetni szí-
veskedjenek.

A bűn virága. Zúfolt ház tetszése
kísérte jelenetről-jelenetre Véssey Kálmán ér-
dekes és eredeti társadalmi drámáját, amely-
nek sikere biztató jel egy irói pálya kezdé-
tére. Ma és holnap este bizonyára fokozódik a
siker.

Vas és rezubitor



gyári rakitári

Szekerényág 3 matracca 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkariss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 2. Az Evangélikus Nőegylet teaestélye.

Február 4. A Katholikus Legényegylet far-
sangi mulatsága a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 17. A Tiszti kaszinó célúvő estélye.

**Az Evangélikus Nőegylet tea-
estélye.** Ma este lesz az Evangélikus Nő-
egylet teaestélye a Kereskedelmi Csarnok nagy-
termében. Az estély iránt városzerte nagy az
érdeklődés és az előjelekből ítélve a siker ez
alkalommal sem marad el. A teast kezdete
5 órakor, tánc kezdete 8 órakor. Belépő díj:
személyjegy 2 korona, táncosjegy 1 korona.
Felülkötéseket köszönettel vesz és hirlapilag
nyugtáz a rendezőség.

A pincérek mulatsága. Az éttermi
pincérek asztaltársasága nagyszabású farsangi
mulatság rendezésén fáradozik. A rendezőség a
meghívókat már szét is küldte. Az asztaltársas-
ság a várható jövedelmet a szakmabeliek se-
gélyezésére és humánus célokra fordítja. A far-
sangi mulatság, tekintve a nagy érdeklődést a
siker jegyében fog lefolyni. A rendezésben
részt vesz az asztaltársaság minden tagja az
elnökkel Leitner Ferenczel együtt.

SPORT.

Zene a Sport-téri jégpályán. A
Sport-teren ismét jó a jég. A pálya ma dél-
után nyitva lesz a közönség rendelkezésére.
Ma a korcsolyázókat zene is fogja szórakoz-
tatni.

ZENE.

**A zenepártolók legközelebbi hang-
versenye.** A nagyváradai zenepártolók egye-
sülete a legközelebbi hangversenyt február
második szombatján, e hó 8-án rendezi a Csar-
nok nagytermében. A hangversenyen való
közreműködésre az egyesület két kiválóan je-
les művészt nyert meg és pedig Fritz Kreisler,
a világ egyik legismertebbnevű hegedűsét, a
kiváló komponistát és Dienes Oszkárt, a jeles
magyar zongoraművészt, a legkiválóbb kísérő-
művészt, akinek jeles kvalitásai nem ismeretlenek.

nek a nagyváradi közönség előtt. A hangversenyt berletben tartják meg s arra a jegyek elárúsítását ma kezdi meg Vidor Manó könyvkereskedése.

TÁVIRATOK.

A főrendiház ülése.

Budapest, febr. 1.

(Saj. tud.) Ma délután a főrendiház tartott ülést, melyen Csáky Albin gróf elnökölt. Az ülés (megnyitása után az elnök sajnálattal emlékezett meg József főherceg betegségről. Bejelentette ezután, hogy Tomassics lemondott állásáról és helyette Cuvajt nevezte ki a király.

Ezután a költségvetésre tértek át. Jurák Ferenc a protestáns lelkészek fizetésére vonatkozólag megjegyzi, hogy erről nem gondoskodtak. Desseffy Arnold a hit-l sérelmekről beszél Majd a két új egyetemről megjegyzi, hogy azok nem fogják javítani korántsem az ország helyzetét. Szükségesebb volna közigazdasági egyetemet felállítani.

Csernoch János kalocsai érsek a radikális szellem előrenyomulásáról mondott nagyhatású beszédet és szavá tette báró Barkóczy áthelyezésének az ügyét, amely miatt mily nagy az öröm a radikálisoknál, épp olyan nagy az elkeseredés a katolikusok részéről. A Barkóczy eset az elvi jelentőségű. A katolikus egyház ellenségei saját diadaluknak tekintik Barkóczy bukását, amelyet pedig a katolikusok őszinte sajnálattal vettek tudomásul.

A katolikusok méltányolják gr. Zichy János miniszter nehéz helyzetét, de úgy látszik, hogy a miniszter nagyon nagy korcosszót adott a türelmetlen radikális elemnek. Ezzel pedig nem tesz jó szolgálatot a felekezeti béke ügyének.

Az elnök ezzel berekesztette a vitát. Lukacs pénzügyminiszter szólalt fel ezután, majd Zichy kultuszminiszter reflektált Csernoch szavaira.

Ezután a költségvetést úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

Lefejezett rablógyilkos

Drezda, február 1.

(Saját tudósítónktól.) A törvényszék villanyvilágított udvarán ma kivégezték Kohler Emánuel, aki 70 éves barátját megölte és kifosztotta. Kohler az utóbbi időben az elmébetegét szimulálta. A kivégzés előtt a bírásról gyalázó beszédet mondott, azután dühöngeni kezdett. A dühöngő embert hat priéknek kellett lefognia, míg lesújtott a bárd és Kohler Emánuel feje a hóhér kosarába hullott.

A Pesti Napló szerkesztősége sztrájkba lépett.

Budapest, február 1.

(Saját tudósítónktól.) A Pesti Napló szerkesztőségének tagjai tegnap este formálisan sztrájkba léptek. A lap munkatársai Surányi főszerkesztő, laptulajdonos-tól fizetésemelést kértek, amit az egyszerűen megtagadott. Erre a szerkesztő-

ség tagjai együttesen és mindnyájan kivonultak a redakcióból és átmentek az Istvan-fő herceg kávéházba. A szenzációs sztrájk következtében a Pesti Napló mai száma valószínűleg nem jelenik meg.

A portugál béke?

Lisszabon, febr. 1.

(Saj. tud.) A város valóságos katonai tábor. A katonák eddig 3000 embert tartóztattak le. A vidéken a lakosság izgalma egyre terjed.



REGÉNYCSARNOK.



HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M. (Folytatás) 48

— Ugy van, — felelt Helén szomorúan; — de ezen viszony teljesen és mindenkorra fel van bontva. Epen azon körülmény, hogy ily viszony létezett közö tünk, teszi nekem lehetetlenné, hogy Bruchland segítségét igénybe vegyem.

— Ő nem viselte magát becsületesen kegyed iránt?

— Nem becsületesen? Bruchland nem becsületesen! . . . N m ő a hibás; neki semmiféle szemrehányást sem lehet tenni. Én magam bontottam fel a közöttünk levő köteleket, az ő atyjának óhajására és anyjának beegyezésével és sem rajtam, sem rajta nem történt igaztalanság.

— En szívesen hiszek kegyednek, mert láttam kegyedet Bruchland társaságában és soha sem vettem észre a keserűségnek semmi nyomát kölcsönös magaviseletökben. De ha ez így van, ha kegyed bizik az ő becsületességében és semmi oka sincs rá nehezíteni, akkor miért ne vehinél kegyed igénybe az ő segítségét, vagy atyjáját, annál inkább, mivel kegyetek, mint hallottam, rokonok.

— Engedje el a feleletet e kérdésre, — válaszolt Helén, külsőleg oly nyugalmat mutatva, melyet szívének dobogása és bensejének csüggettsége megcáfoltak. — Nem világosíthatnám fel kegyedet anélkül, hogy mélyen ne nyúlnék vissza múltamba, melynek pedig mind boldogsága, mind fájdalma örökre el van fejtve előttem. Egyedül és elhagyatra, amint vagyok nekem nem szabad elágyulnom oly remények emléke által, melyek örökre odavannak, s-m ellankadnom azon harcok a való gondolat által, melyek nekem semmi más nyereséget nem adnak, mint a teljesített kötelesség tudatát és egy örömtelen jövőre való kilátást.

Mig így szólt, azalatt valóban nyugodt lón, s Constance-ra mélyen hatott az elhagyott leánynak bátorlelkű megnyugvása, kinek, bár fiatal, finom és szép volt, mint önmaga a széles világon semmi támasza és a jövőben még csak reménye sem vala.

Constance veleszületett jóakarattal s nemes szívvél bírt és minden esetben megtette volna azt, mi erejéből kitalálhatta, hogy Helénnel segítsen; így azonban a tudat, hogy saját édes anyja idézte elő Helén szerencsétlenségét és pedig őmiatta, szenvedélylyé fokozta a szerencse ezen elkényesztetett gyermekének szívében a Helénnel való segítség vágyát. Legjobban szeretne volna Helént magához venni, hogy vele saját otthonját megossza; de, ama gyors felismerésével valamely terv utban álló akadályainak, melyet az ember a világban való forrása által szerez magának, azonnal belátta, hogy Helénnel magához fogadásába anyja soha sem egyeznék bele.

Aki azonban valóban akar s giteni, az rendszeren megtalálja az eszközöket is. Constance csakhamar elhatározta, mit tegyen; és azon mód, mellyel határozatát végrehajtotta, sokkal

nagyobb becsülvé tette cselekedetét. Minden mesterkélt hid-gséget, minden be-tanult közönyt levetkőzött és karjait testvérel g Helén köré fonva, szép, forró ajkait ajkara téve, gyöngéden szólt:

— Ha már saját háttarással bírnék, Helén! akkor azt a legnagyobb kegyet kérném kegyedől, hogy jőj ön hozzám; d kegyed tudja, hogy még anyámnál lakom. Hanem . . . el vagyok jegyezve; — mily szép volt arczine, midőn ezt mondál — és leendő férjem, kit kegyed ismer, Helén! igen jó, igen kedves és szívből szeret engem.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

BODOKI MATILD

A legtisztább és legertékesebb lugos savanyúvíz. Pezsgővel vagy borral pompás ital. Főraktár IFJ. ULMANN IZIDOR és FIAI cégnél. Telefon 253. és IFJ. POPPER JOZSEF cégnél. Telefon 120. Kapható minden nagyobb fűszerüzletben és vendéglőben.

KÖZGAZDASÁG.

Részvénytársaságok közgyűlése.

Február 2. A Gazdasági és Iparbank gt. közgyűlése d. e. 10 órakor.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabona-tőzsdén tegnap változatlan volt az irányzat. Készaru szintén változatlan.

Határidők sárlata:

Aprilisi buza (1912)	— — —	11.89
Októberi buza	— — —	11.07
Aprilisi rozs	— — —	10.53
Aprilisi zab	— — —	9.95
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.92

Budapesti értéktőzde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	855.75
Osztrák hitelrészvény	— — —	657.—
Jelzálogbank	— — —	494.50
Leszállító és pénzváltó	— — —	578.75
Közuti vasut	— — —	812.50
Városi vasut	— — —	420.—
Osztrák államvasut részvény	— — —	729.—
Salgótarjáni közsén	— — —	701.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Mühle Árpád

kertészeti és magtenyésztési telepe

— Temesvár. —

Diszkvíteli főárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Hirdetmény.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR-nak 1912. évi január hó 28-án tartott rendes közgyűlése elhatározta, hogy az intézet részvénytőkéjét 3.600.000 koronáról 2000 drb 600 korona névértékű új részvény kibocsátása által

4.800.000 koraóra

felemeli, mely új kibocsátású részvények az 1912. évi osztalékban már szintén részesednek Ezen újonnan kibocsátandó részvényeket ezennel felajánljuk régi részvénybirtokosainknak és pedig a következő feltételek mellett:

- I. Három régi részvényre egy új részvény vehető át.
- II. A kibocsátási árfolyam 800 koronában állapítatik meg, amelyből 600 korona a részvénytőkére, 200 korona felpénzből a kibocsátási költségek levonása után fenmaradó összeg a tartalékalapok javára fog iratni.
- III. Az új kibocsátású részvények a közgyűlés határozata szerint az 1912. évi osztalékban részesedvén a megállapított kibocsátási ár után 1912. évi január hó 1-től 6% kamat a befizetés napjáig szintén megtérítendő az új részvények után.
- IV. Az elővételi jog 1912. január 29-től február hó 29-ig bezárólag gyakorolható és pedig Nagyváradon az intézet pénztáránál, 1912. február 29-én túl az átvételi jog megszűnik.
- Aki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket, szelvényivek nélkül az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni, ami, valamint a későbbi befizetések ideiglenesen nyugtáztatnak. A régi részvények lebélyegzés után azonnal visszaadatnak.
- V. A befizetések következőképen teljesítendőek:
300 korona fizetendő a részvény lebélyegzése alkalmával.
250 » » 1912. március 31-ig
250 » » 1912. április 30-ig
és minden részletfizetésnél az 1912. január 1-től esedékes 6% kamat.

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet, vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni

Részletfizetések késedelmessége, vagy elmulasztása az alapszabályok 3. §-ának alkalmazását vonja maga után.

A Biharmegyei Takarékpénztár Igazgatósága.

3. §. Azon részvényes, aki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesít, a késedelem idejére 6 százalékos késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 60 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott elismervényeket semmivé nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig az eddig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az ekként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetések — hozzászámítva a névértékben felül elért többletet — a társaság tartalékalapját illetik.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

Hirdetmény.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság 1912. január 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 7500 drb új 200 koronás n. é. részvény kibocsátása által két millió ötszáz ezer koronáról

négy millió koronára

emeli fel. Ezen új 7500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

- 1. Az új kibocsátású részvények 250 kor. véte árban bocsátatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 50 korona a rendes tartalék-alaphoz csatoltatik.
- 2. Minden 5 régi részvény birtokosának 3 új részvény átvételére van joga. Tartozik azonban a 250 korona vételáron felül darabonként 3 koronát bélyeg- és kiállítás-díj címén megfizetni.
- 3. Az elővételi jog gyakorlásának záró határideje 1912. február 20. Az ezen határidőben elővételi jogot gyakorolt régi részvénybirtokosok tartoznak:
1912. február 20-ig darabonként 53 koronát
1912. március 15-ig » 100 »
1912. április 10-ig » 100 »
valamint 1912. január 1-től a fizetés napjáig járó 6 százalékos kamatot az intézet pénztáránál készpénzben befizetni.

Az új részvények 1912. január 1-től kezdve az üzleti haszonban részesülnek.

Felkérjük ennél fogva mindazon t. részvényeseket, kik a kibocsátandó új részvényekre az elővételi jogot gyakorolni óhajtják, hogy részvényeiket a fent kitűzött záró határidőig, vagyis 1912. február 20-ig az intézet pénztáránál lebélyegzés végett bemutatassák és a fizetendő összeg első részletét teljesítsék, mivel ezen határidő letelte után az elővételi jog nem gyakorolható.

Nagyvárad, 1912. január 24.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult házszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynél, oszúznál és meghüleséknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Etvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,
ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok
1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokróczozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszerertár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévay-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szárvíz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »
1 » Thymol »	20 »
1 » Stomatín	20 »
1 » téglly Odontin togpasztla	55 »
1 drb Odontin betét	85 »
1 üveg Pixavon	98 »
1 üveg Bay Rum	85 »
1 » Vera Viollette brillantín	80 »
1 » francia brillantín	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantín	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » » kivonat	75 »
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 téglly Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lechner puder	88 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszez hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 »
1 » » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	88 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	20 »
1 üveg téglly tejcrém	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkéfe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkéfe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Kó Brunz watta	85 »

805

Gummi ágylepedő 6 fele minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.

Kossuth Lajos-utca 4. szám

1912 január 1-én megnyitotta

17-ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti száma törzsbelét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetséget pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszonerdményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetség célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezvényre. A szövetségbe való belépés alkalmával törzsbelétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbeléti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkértek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet igazgatósága.

A Biharvármegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r-t. sertéshizláló telepén

kövér sertések

naponként reggel 6 órától, d. u. 6 óráig egyenként is a

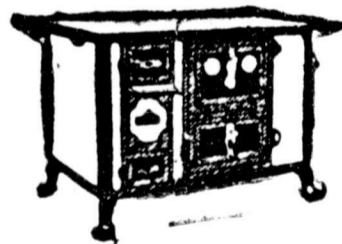
napi árakon kaphatók.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.



Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.



TARSOLY és RISZTO

Nagyvárad, Rákóci-ut.

különlegességek vaskereskedésében

Minden vasarnap kirakat kiállítás.